

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мариян Стоядинов
Православен богословски факултет, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”

Задължителна информация

Научна област (област на висше образование): Хуманитарни науки

Професионално направление: 2.4. Религия и теология

Научна специалност: Църковно право

Обучаваща институция: СУ „Св. Климент Охридски”, Богословски факултет, катедра по Практическо богословие

Заглавие/тема на дисертационния труд: „Уставът на БПЦ-БП: практика, приложение и колизии с другите източници на църковно право”

Дисертант: Михаил Руменов Михайлов

Научен ръководител: проф. дбн Дилян Николчев

1. Данни за докторантурата, дисертацията, автореферата и публикациите

Михаил Руменов Михайлов е зачислен за задочен докторант в катедрата по Практическо богословие на Богословския факултет на СУ през 2019 г. Отчислен е с право на защита през 2023 г. (РД 38-650/13.12.2023). Процедурата е протекла в съответствие с изискванията на закона и подзаконовите актове.

Обемът на дисертацията е 492 страници със следната структура: *Предговор, Увод, изложение в пет Глави, Заключение, Приложения и Библиография*. В библиографията са включени 129 източника на английски, български и немски език, които са обособени в раздели: *извори, използвана и цитирана литература (на кирилица, на латиница и електронни издания)*. Приложенията са три (*1. Таблица с изискванията на всички актуални и*

отменени църковни регламенти, свързани с образователния ценз, 2. Проект за Правилник за дейността на Епархийски съвет и 3. Проект за Регистър на църковните имоти).

Доколкото ми е известно това е първото монографично изследване върху *Устава* на Българската православна църква. Трудът е оригинален и не съм забелязал некоректни заимствания.

Методологията, която докторантът използва, е комплексна, като прилага юридически (правно-догматически), социолого-аксиологически и сравнителен метод. Цитирането под линия е съобразено със стандарта за научна работа. Авторефератът, в обем от 38 стр., е синтезиран вариант на дисертацията и дава представа за качествата на основния текст. Публикациите на докторанта са достатъчни на брой и в пряка връзка със съдържащата се в дисертационния труд тематика.

2. Научни приноси

В своята самооценка на научните приноси докторантът формулира шест такива.

Първи принос: Обикновено се отхвърля заявата за принос, ако изследването е първо по рода си само у нас. С оглед предмета обекта и предмета на изследването обаче, нямаме основание да търсим универсален (т.е. извън локалните рамки) принос на текста. Това в никаква степен не намалява неговата стойност, а фактът, че по темата е извършен цялостен анализ дава основания да приемем този принос за реален.

Формулировката относно *Устава* като „източник на поместното църковно право” е по-удачна от използваната в названието на I глава – „източник на църковното право”.

Втори принос: Сравнението „между разпоредбите на вече отменените устава и тези на действащия, с което е проследено развитието на каноничните институти, отразени в устройствения статут на БПЦ” е

приносно, тъй като 1) очертава обективна реалност и това се прави за първи път и 2) осигурява аналитичен обем от данни, който може да бъде използван във всяко следващо изследване на тази църковно-правна материя.

Трети принос: Практиката на държавните съдилища, свързани с въпроси, регламентирани в Устава може да бъде тема на отделно изследване. В случая привеждането на „част от практиката”, за да бъде „указано разбирането на Българския съд” (изобщо, *бел. М.С.*) за значението на уставните разпоредби” указва единствено удачен подход. Приносно би било изследването на практика през конкретен период, с изводи за конкретен период.

Четвърти принос: Оценявам положително анализа на поместното църковно право базирано на УБПЦ-БП в съответствие с действащите Синодални наредби и решенията на Св. Синод. Бих препоръчал достъпът до архива на Св. Синод да бъде регламентиран на по-високо ниво, така че да не се налага докторантите сами да се изправят пред затворени врати. Това не е проблем на докторанта в случая, но достъпът до архива би бил от полза за всички.

Пети и шести принос: Анализът на църковноадминистративна практика в БПЦ (и несъответствията ѝ с нормативните изисквания) е извършен коректно. Този аспект от работата, както и предложените проекти за регламенти заслужават внимание и са предпоставка както за дискусия, така и за прилагане.

Като обобщение, смятам, че докторантът е изпълнил целта и в решаването на задачите е доказал компетенциите си за добросъвестна научна работа.

3. Заключение

Въз основа на всичко изложено до тук, оценявам положително докторската дисертация на Михаил Руменов Михайлов и декларирам, че ще гласувам ЗА присъждането му на ОНС „доктор“ по научната специалност „Геология“.

Велико Търново, 28.02.2024 г.

.....
(доц. д-р Мариян Стоядинов)